

บทคัดย่อ

T 148464

ชื่อภาคนิพนธ์ : พฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดยะลา

ชื่อผู้เขียน : นางจิรวาส เจริญลิขิตกวิน

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

ปีการศึกษา : 2546

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมทันตสุขภาพ
2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 4 โรงเรียน ภาค
การศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2546 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำนวน
288 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้คือ การแจกแจงความถี่ ค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test , F-test ตาม
ลักษณะของตัวแปร ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

พฤติกรรมด้านทันตสุขภาพ ภาพรวมพฤติกรรมการดูแลรักษาอนามัยในช่องปากและการ
บริโภค มีค่าเฉลี่ย 2.06 ซึ่งเป็นพฤติกรรมทันตสุขภาพที่อยู่ในระดับไม่เหมาะสม ค่าเฉลี่ยในระดับ
ที่เหมาะสมมากที่สุดคือพฤติกรรมการแปรงฟันก่อนเข้านอน และแปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออ
ไรด์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมทันตสุขภาพที่เหมาะสมน้อยที่สุดคือ เรื่องการใช้
ไหมขัดฟันทำความสะอาดฟัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.70

พฤติกรรมการใช้บริการทันตกรรม พบว่าในรอบปีที่ผ่านมา นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้
บริการทันตกรรมโดยเคยไปพบทันตแพทย์ ร้อยละ 58.3 ไม่เคยไปพบทันตแพทย์ ร้อยละ 29.9
และจำไม่ได้ว่าเคยไปพบทันตแพทย์เพื่อรับบริการทันตกรรมหรือไม่ ร้อยละ 11.8 โดยนักเรียน
ประมาณครึ่งหนึ่งเคยไปพบทันตแพทย์เพื่อรับบริการทันตกรรม เพราะมีฟันผุหรือจุดดำ ทุบนตัวฟัน
มากที่สุด โดยไปรับบริการทันตกรรมมากที่สุดที่โรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์ และสาเหตุที่
นักเรียนไม่ไปใช้บริการทันตกรรมเพราะคิดว่าตนเองไม่มีสิ่งผิดปกติในช่องปาก

T 148464

ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ นักเรียนมีความรู้ในระดับปานกลางมากที่สุด โดยมีความรู้มากที่สุดในเรื่อง ชนิดของอาหารที่กินเป็นประจำทำให้เกิดโรคฟันผุและเหงือกอักเสบเพิ่มขึ้น ควรได้รับความรู้เพิ่มเติมและปรับปรุงและแก้ไขคือ นักเรียนควรไปพบทันตแพทย์เพื่อตรวจ สุขภาพฟันบ่อยเพียงใด

ทัศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับไม่ดี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 2.89 คือ โรคฟันผุและเหงือกอักเสบเป็นโรคที่ป้องกันได้ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 2.00 คือ ฟันผุได้ง่ายสาเหตุจากมีแมงกินฟันหรือมีหนองกินฟันอยู่ในช่องปาก

วิเคราะห์การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านทันตสาธารณสุข แหล่งข้อมูลที่นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ คือ โทรทัศน์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทันตสุขภาพ คือ ความรู้ด้านทันตสุขภาพซึ่งหากมีต่างกันจะมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในช่องปากและการบริโภคอาหารแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

โรงเรียน 1) จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ที่เชื่อมต่อการจัดการเรียนการสอน 2) จัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ 3) จัดอบรมความรู้ทันตสุขภาพแก่ครูสอนศาสนา ครูอนามัย นักเรียนแกนนำให้สอดคล้องกับหลักศาสนา 4) จัดกิจกรรมสร้างเสริมทัศนคติเชิงบวกและค่านิยมที่ดีด้านทันตสุขภาพ 5) จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อและเหมาะต่อการส่งเสริมกิจกรรมทันตสุขภาพ 6) จัดกิจกรรมสร้างเสริมพฤติกรรมทันตสุขภาพที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน

ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 1) มีการประสานงานระหว่างหน่วยภาครัฐและเอกชนภายใต้ภาคีการมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาพร้อมกัน 2) เป็นศูนย์กลางวิชาการสนับสนุนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาทันตสุขภาพของโรงเรียนโดยเน้นการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ที่ถูกต้องด้านทันตสุขภาพทางสื่อต่าง ๆ เช่น ทางทีวี 3) ควรทำงานในเชิงรุกมากขึ้น โดยมีการทำแผนการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียน และส่วนราชการที่รับผิดชอบ 4) จัดทำหลักสูตร คู่มือและจัดอบรมแก่ครูสอนศาสนา ครูผู้สอน แกนนำนักเรียนให้สอดคล้องกับหลักศาสนา 5) จัดระบบติดตามและสนับสนุนแกนนำนักเรียนและครูที่ผ่านการอบรมแล้ว 6) เสริมสร้างสนับสนุนครอบครัว ชุมชนโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาทันตสุขภาพพร้อมกัน 7) สนับสนุนเสริมสร้างการสร้างเครือข่ายทันตสุขภาพระหว่างนักเรียนกับนักเรียน โรงเรียนและหน่วยงาน

TE 148464

The two objectives of the study were 1) to find out the dental health care of students in Mathayomsuksa 3 at Islam private schools in Yala Province and 2) to identify the factors related to their dental health care. A questionnaire was employed to collect the data from 288 students in Mathayomsuksa 3 in four Islam private schools under the Private Education Office in Yala Province. These students were selected by a simple random sampling technique. The data were collected in the first semester of the academic year 2003. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The findings were summed up as follows :

Dental health care As a whole, the students did not properly look after their oral health and eating ($X = 2.06$). However, they best look after their oral health in terms of brushing before going to bed and using fluoride toothpaste ($X = 2.71$). The use of dental floss for cleaning teeth was the least done ($X = 1.70$).

Going to the dentist's In the past year, about 58.3 percent went to see the dentist and 29.9 percent did not. About 11.8 percent could not remember whether they went to see the dentist or not. About half of the students went to the dentist because of decayed teeth. They received the treatment at hospitals in general or the network hospitals. The reason for the students not to go to see the dentist because they did not think there was anything wrong in the oral cavity.

TE 148464

Knowledge about dental health Most students were found to have a moderate knowledge about dental health. They knew most about the kinds of food that caused decayed teeth or infected gums if they ate them regularly. Therefore, the students should be given additional knowledge of dental health care and should be told how often they should see the dentist.

Attitude toward dental health care As a whole the students' attitude toward dental health care was poor. The highest mean belonged to decayed teeth and infected gums could be prevented (2.89) and the lowest mean was the fact that teeth could be easily decayed because there were tooth-eating worms in the overal cavity.

Moreover, the students were found to receive information about dental health care from television most.

The factor found to be significantly related to their dental health care was the knowledge about dental health car. That is, difference in the knowledge of dental health care contributed to different behavior in looking after the overal cavity and in eating.

Recommendations

School

- 1) A learning center should be established to facilitate teaching and learning.
- 2) Observation tours should be arranged for the students.
- 3) Training on dental health care should be given to Islamic teachers, health teachers and care students in line with the religions principles.
- 4) Activities that promoted a good attitude toward dental health care or the value of dental health care should be held.
- 5) The environment should be arranged to facilitate the promotion of dental health care activities.
- 6) Activities suitable for promoting daily dental health care should be held for the students.

Government agencies and related organizations

- 1) There should be coordination between the government agencies and the private sector in the south to solve the dental health problem together.

TE 148464

2) They should form a technical center to support the solution of the dental health problem in school by publicize the correct knowledge about dental health care through different media, such as television.

3) The proactive work should be done by setting a plan for which both schools and government agencies were responsible.

4) A curriculum a manual and a training course should be designed for Islamic teachers, teachers and students in line with the religious principles.

5) There should be a system to follow up and support the core students and the teachers who have undergone training.

6) Families and communities should be encouraged to participate in solving the dental health together.

7) The networks of dental health care between students and between schools and government agencies concerned should be established.